

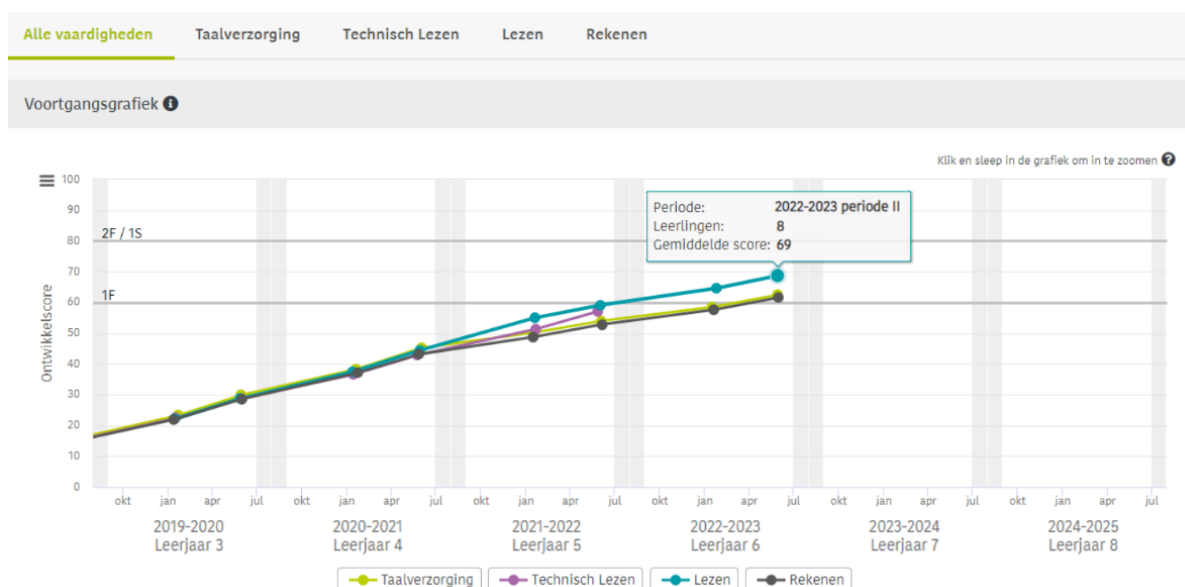
Tips om je resultaten op groeps- en leerlingniveau te analyseren met IEP

In dit document vind je vragen die je kunt stellen om de data op groepsniveau beter te duiden. We beginnen met alle vakgebieden naast elkaar, vervolgens zoomen we in op de verschillende vakgebieden waarbij we ook inzoomen op de ontwikkeling van individuele leerlingen. Per vraag geef ik voorbeelden, gebruikmakend van IEP. Als je met behulp van vragen de data vanuit het leerlingvolgsysteem en andere data goed hebt geanalyseerd kun je je richten op de oorzaken en uiteindelijk de doelen en acties voor de komende periode.

Alle vakgebieden naast elkaar

We beginnen met twee vragen die een globaal beeld geven, een eerste indruk, van alle vakgebieden. Het is namelijk niet verstandig meteen in te zoomen op afzonderlijke vakgebieden. Als je leerlingen bijvoorbeeld bovengemiddeld scoren bij rekenen-wiskunde, dan is dat een aanwijzing dat zij waarschijnlijk voldoende mogelijkheden hebben om ook bij andere leergebieden goede scores te halen. Als één vakgebied behoorlijk minder wordt gemaakt dan de andere gebieden, is een interventie op dat bepaalde vakgebied wellicht noodzakelijk. Als alle vakgebieden op eenzelfde niveau liggen, zijn vakspecifieke interventies minder voor de hand liggend.

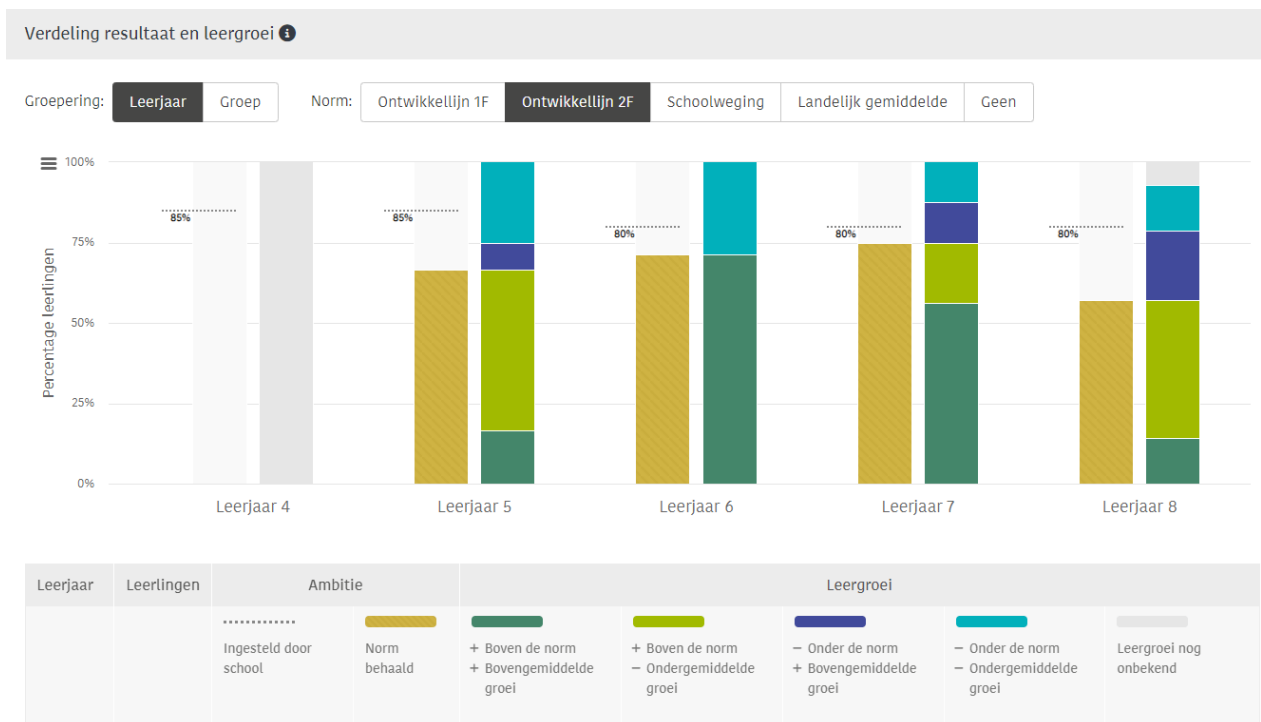
Vraag 1: Hoe verhouden de verschillende vakgebieden zich ten opzichte van elkaar? Bij welke vakgebieden zijn de doelen wel/niet behaald?

februari 2025, Drs. Martin Ooijevaar, directeur onderwijs

In de **voortgangsgrafiek** (alle vaardigheden) kun je snel zien hoe de vakgebieden zich verhouden tot elkaar. Je kunt dan snel zien welke vakgebieden afwijken. In dit voorbeeld zie je dat de gemiddelde score bij lezen behoorlijk beter is dan bij rekenen en taalverzorging.

Je kunt ook bij de **verdeling resultaat en leergroei** zien of de schoolambities behaald worden (dit moet dan per vakgebied). Zet de scores af tegen de ontwikkellijn 2F (of 1S bij rekenen)

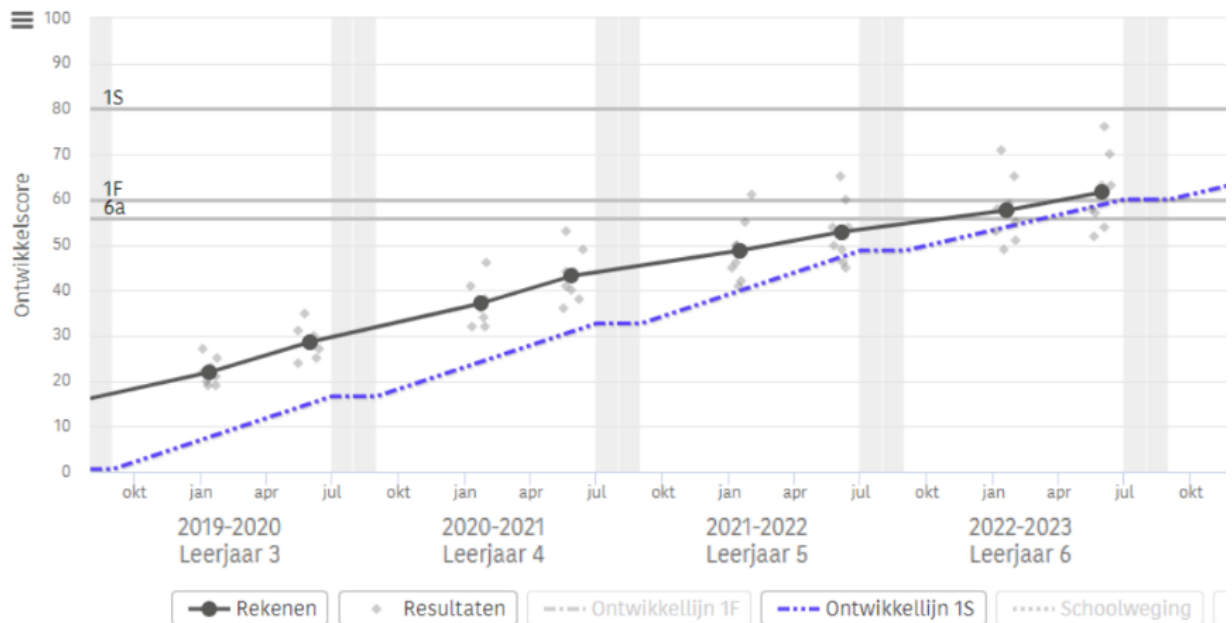

Vraag 2: Hoe zit het met de spreiding van de resultaten?

Met een gemiddelde score per groep kun je voor een hele groep wel zien of de score op/boven het landelijk gemiddelde of de schoolambitie scoort. Zo'n score zegt niet alles, zeker niet bij kleine groepen leerlingen (onder de 8). Het kan bijvoorbeeld zomaar zo zijn dat enkele leerlingen met extreem hoge scores het gemiddelde omhoog trekken. Als je naast het gemiddelde ook kijkt naar de spreiding (de behaalde scores) is goed te zien wat de verschillende niveaus zijn in een groep. Zo kan het zomaar zijn dat een groep die gemiddeld goed scoort toch veel leerlingen heeft die de normscore niet behalen.

Als je bij de **voortgangsgrafiek** een bepaald vakgebied aanklikt, zie je naast de gemiddelde scores ook de individuele scores (de kleine grijze stipjes). Je kunt nu iets zeggen over de spreiding van de resultaten. In dit voorbeeld zie je dat de scores in groep 3 redelijk dicht bij elkaar liggen en dat dat in de hogere leerjaren minder het geval is (over het algemeen is dat vaker het geval, zeker bij rekenen-wiskunde). In deze grafiek kun je de scores ook afzetten tegen verschillende ontwikkellijnen. Doe dit in ieder geval voor 2F of 1S (blauwe stippellijn).

februari 2025, Drs. Martin Ooijevaar, directeur onderwijs

Als je deze twee vragen hebt beantwoord heb je een globaal overzicht van je resultaten op de laatste IEP-toetsen. Je kunt dan ook deze vraag snel beantwoorden.

Vraag 3: Komt dit algemene beeld overeen met de indruk die je hebt van je groep? Zie je iets geeks of onverwachts?

Op basis van deze conclusie ga je bepalen op welk vakgebied je als eerste wilt inzoomen.

februari 2025, Drs. Martin Ooijevaar, directeur onderwijs

Per vakgebied

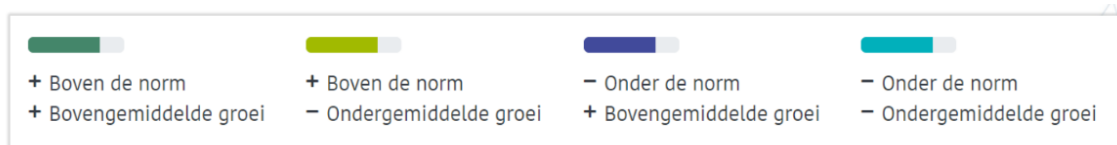
Per vakgebied gebruik je onderstaande analysevragen. Begin met het vakgebied waar je het meest nieuwsgierig naar bent, bijvoorbeeld omdat de resultaten onverwacht zijn, of omdat de doelen niet behaald worden.

Vraag 1: Hoe zijn de leerlingen gegroeid ten opzichte van het vorige toetsmoment?

Streef op groepsniveau tussen twee toetsen minimaal naar een groei die overeenkomt met de verwachte groei. In welke mate verschilt de groei van individuele leerlingen? Welke leerlingen groeien veel / nauwelijks in vaardigheid? Door deze vragen te beantwoorden kun je goed bepalen welke specifieke groepen leerlingen meer of minder van het onderwijsaanbod profiteren.

In IEP is bij **Leergroei** in 1 oogopslag te zien of leerlingen boven de norm scoren en hoe ze gegroeid zijn in vaardigheid.

Ga bij het interpreteren niet te rigide om met de groei in vaardigheidsscores. Het is namelijk goed om je te realiseren dat een bepaalde vaardigheidsscore binnen een bepaalde foutmarge valt. Het is daarom belangrijk om de trend te bekijken over meerdere leerjaren.

Taalverzorging Technisch Lezen Lezen Rekenen			
Leergroei ⓘ			
Kies norm: Ontwikkellijn 1F Ontwikkellijn 2F Schoolweging Landelijk gemiddelde Geen			
Leerling ⓘ	Resultaat ⓘ	Leergroei ⓘ	
		Gemiddeld	
Mirthe Hoekstra	1F 63		
Abel Oosterhek	1F 62		
Tyler Bouhuizen	1F 61		
Ravi Ali	op weg naar 1F 59		
Valerie van de Pol	op weg naar 1F 57		
Kick van Laon	op weg naar 1F 54		
Linn Kurt	5b 51		
Joost Zeemans	op weg naar 1F 50		
Linde van Dam	op weg naar 5b 47		
Aaron Mosley	op weg naar 1F 46		

Vraag 2: Hoe scoort je groep in vergelijking met andere data?

IEP-toetsen zijn landelijk genormeerd en geven een beeld van het vaardigheidsniveau van de leerlingen ten opzichte van de ontwikkellijnen. Met methodegebonden toetsen kun je na een bepaalde periode inschatten of de aangeboden kennis en vaardigheden worden beheerst. De combinatie van IEP-toetsen en de methodetoetsen geven je een completer beeld van de vorderingen van je leerlingen. Het wordt nog completer als je ook andere gegevens erbij betreft zoals leerlingwerk of portfolio's.

Vraag 3: Zijn er specifieke domeinen/leerdoelen waarop je groep hoger of lager scoort?

Begin met deze analyse op groepsniveau (het gemiddelde van de gehele groep). Wat je in de gehele groep kunt aanpakken is makkelijker te organiseren dan een aanpak op individueel niveau. Als je dit hebt gedaan, kun je inzoomen op individuele leerlingen waarover je meer wilt weten. Per vakgebied zijn er verschillende analyses mogelijk (zie voorbeeld van een uitsnede van een domeinanalyse van rekenen)

Leerling	Resultaat	Getallen	Verhoudingen	Met en meetkunde	Verbanden
Rafaël Smeets	1F 61	50%	67%	63%	75%
Lieke van den Velden	1F 62	75%	58%	38%	63%
Tara van de Weterink	1F 63	67%	67%	75%	50%
Gemiddelde	- 60	58%	65%	60%	61%

Let op: Subscores op een toets hebben zeker op leerlingniveau over het algemeen nauwelijks waarde aangezien er te weinig vragen zijn om er iets betrouwbaars over te zeggen. Betrouwbaarder is om te kijken naar methodegebonden toetsen, leerlingwerk of een diagnostisch gesprek.

Vraag 4: Welke leerlingen hebben de doelen niet behaald?

Nu gaan we inzoomen op de leerlingen. Welke leerlingen hebben de doelen niet behaald? Wat weet je al over die leerlingen? We gebruiken alle data die we beschikbaar hebben om hier iets over te zeggen. Een score op één toets is hierbij niet genoeg. Gebruik bij voorkeur meer dan drie verschillende soorten data (bijv. IEP resultaten afgelopen toetsmomenten, laatste methodetoetsen en recente observaties). Als de bewijzen niet met elkaar overeenkomen, zul je voor die leerling meer bewijs moeten verzamelen. Als dat bewijs niet voorhanden is met de bestaande data, zul je de komende weken (bijvoorbeeld via een diagnostisch gesprek) erachter moeten komen.

februari 2025, Drs. Martin Ooijevaar, directeur onderwijs

Ik heb alle vragen beantwoord, en nu?

Als je al deze vragen hebt beantwoord, kun je voor jezelf de conclusie formuleren. Als je de conclusie scherp hebt, geeft dit veel richting aan de oorzaakanalyses (met het visgraatmodel) en de uiteindelijke doelen en acties voor de komende periode.

Hieronder staat een voorbeeld uitgewerkt van een groepsanalyse (alle vakgebieden en rekenen-wiskunde) door (fictieve) leerkracht Sanne. Dit staat grotendeels los van de gebruikte voorbeelden uit IEP. Er is gebruik gemaakt van het [lege format groepsanalyse](#). Sommige voorbeelden zijn wat uitgebreider beschreven om wat meer context te geven. Bepaal met elkaar op school welk type verslaglegging (beknopt, maar toch diepgaand genoeg) gewenst is.

Stap 1: Data verzamelen

Data-analyse: Eerste indruk alle vakgebieden

1. Hoe verhouden de verschillende vakgebieden zich ten opzichte van elkaar? Bij welke vakgebieden zijn de doelen wel/niet behaald?
<i>technisch lezen: boven de norm</i> <i>lezen met begrip: boven de norm</i> <i>rekenen: onder de norm</i> <i>taalverzorging: op de norm</i>
2. Hoe zit het met de spreiding van de resultaten?
<i>Voor alle vakgebieden is de spreiding klein, behalve voor rekenen. Enkele hoge scores, veel scores net tot ver onder de norm.</i>
3. Komt dit algemene beeld overeen met de indruk die je hebt van je groep? Zie je iets geeks of onverwachts?
<i>Het beeld komt voor alle vakgebieden overeen. Voor rekenen zijn de vele scores onder de norm onverwachts.</i>
Algemene eerste conclusie. Op welk vakgebied wil je als eerste inzoomen?
Rekenen

Data-analyse per vakgebied

Vakgebied: Rekenen-wiskunde

1. Hoe zijn de leerlingen gegroeid ten opzichte van het vorige toetsmoment?
<i>Op groepsniveau is de groei minder dan het landelijk gemiddelde. Vooral leerlingen die onder de norm scoren, laten een onder gemiddelde groei zien.</i>
2. Hoe scoort je groep in vergelijking met andere bronnen (methodegebonden toetsen, observaties, leerlingwerk,)?
<i>Over het algemeen maken de meeste leerlingen de methodetoetsen voldoende tot goed. IEP rekenen wordt minder goed gemaakt dan de methodetoetsen. Dat geldt met name voor de leerlingen die onder de norm scoren.</i>
3. Zijn er specifieke domeinen/leerdoelen waarop je groep hoger of lager scoort?
<i>Over het algemeen maakt de gehele groep opgaven rondom bewerkingen en meten en meetkunde minder goed dan de andere onderdelen. De leerlingen die onder de norm scoren hebben hier ook meer moeite mee.</i>
4. Welke leerlingen hebben de doelen niet behaald? (combinatie alle data)
<i>Kick, Linn, Aaron en Joost hebben de doelen niet behaald. Linde op IEP niet, maar op basis van andere data, is te concluderen dat zij zich goed ontwikkelt en dat er geen verdere analyses nodig zijn anders dan de analyses op groepsniveau.</i>
Welke (voorlopige) conclusies kun je trekken op groepsniveau? Op subgroep niveau? Op individueel niveau?
<i>Op de IEP toetsen groeit 50% van de leerlingen minder dan verwacht. De rekendoelen worden over het algemeen wel goed beheerst (methodes en observaties) al is dat bij de basisbewerkingen en meten en meetkunde wat minder het geval. Bij Linn, Aaron en Joost vallen deze domeinen nog duidelijker op. Kick behaalt de doelen op het domein verhoudingen nog niet.</i>

Je zou bovenstaande antwoorden ook anders in beeld kunnen brengen (zie voorbeeld)

	IEP	methode/observaties	domeinen niet behaald	verdere analyse nodig?
groep		doelen 85% behaald	meten, bewerkingen	ja, bewerkingen en meten
Kick		doelen 65% behaald	verhoudingen	ja, op gebied verhoudingen
Linn, Aaron		doelen 40% behaald	meten, bewerkingen	ja (meenemen in groepsanalyse)
Linde		doelen 95% behaald	-	geen
Joost		doelen 40% behaald	meten, bewerkingen	ja (meenemen in groepsanalyse)

			
+ Boven de norm	+ Boven de norm	- Onder de norm	- Onder de norm
+ Bovengemiddelde groei	- Ondergemiddelde groei	+ Bovengemiddelde groei	- Ondergemiddelde groei

Stap 2: Data integreren

Welke patronen vinden we in de data? Op groeps- en leerlingniveau?

Welke onderzoekssignalen halen we eruit? Op groeps- en leerlingniveau?

Vakgebiedoverstijgend / per vakgebied

Voor technisch lezen, lezen met begrip en taalverzorging worden de doelen behaald voor alle leerlingen. Nadere analyses zijn niet nodig; de huidige aanpak zoals verwoord in de kwaliteitskaart bij basisondersteuning volstaat voor alle leerlingen.

Voor rekenen-wiskunde zijn er onderzoekssignalen.

Ik wil onderzoeken waarom de doelen voor meten en meetkunde en de basisbewerkingen niet worden behaald, met in het bijzonder voor Linn, Aaron en Joost. Voor Kick wil ik weten waarom hij veel moeite heeft met het domein verhoudingen.

Stap 3: Interpretieren

- Breng veroorzakers in kaart in visgraatdiagram
- Gebruik 5 x waarom
- Kies 3 prioriteiten die je aan wilt pakken, gebruik hiervoor de impactmatrix

Meten en meetkunde is gefragmenteerd aangeboden en wordt gedurende de weken en maanden onvoldoende herhaald. Hierdoor beklijft de stof niet. Voorts ga ik te snel over op de formele sommen, waardoor leerlingen onvoldoende diepgaand begrip ontwikkelen. Ze ontwikkelen zo geen echt inzicht in het metriek stelsel. Dit geldt met name voor Linn, Aaron en Joost.

ACTIE: Meten en meetkunde structureel herhalen (retrieval practice) en handelingsmodel beter inzetten.

Ik wil snel de nieuwe stof aanbieden zonder dat het voorgaande echt goed beheerst wordt. Ik plan ook te weinig oefentijd in. Hierdoor ontstaan hiaten en passen leerlingen strategieën niet goed toe. Linn, Aaron en Joost beheersen de tafels (6,7 en 8) nog onvoldoende waardoor grote vermenigvuldigingen lastig voor ze zijn.

ACTIE: Goed observeren of stof echt beheerst wordt, voordat ik verder ga (beheersingsleren). Keuze maken in methode en voldoende oefentijd inplannen.

Ik geef te weinig expliciete instructie aan leerlingen die dat nodig hebben. Ik probeer ze te helpen tijdens zelfstandige verwerking, maar mis hierbij de focus. Bovendien oefenen ze de stof zo verkeerd in.

ACTIE: Inplannen pre- en reteaching op basis van exit tickets vorige les.

februari 2025, Drs. Martin Ooijevaar, directeur onderwijs

Stap 4: Handelen

Doelen en acties:

- Definieer de leerlinggerichte doelen
- Definieer op welke wijze je het effect meetbaar of merkbaar wilt maken
- Definieer de leraar acties en implementeer deze

In onderstaande voorbeelden zijn niet alle acties verder uitgewerkt:

(Leerlinggerichte) doelen <i>Op 16 juni beheerst 90% van de leerlingen de doelen voor meten en meetkunde van het voorgaande leerjaar.</i>		
Evaluatie: Vastlegging formatieve evaluaties na afloop van elke les		
(Leraar)acties	Wie?	Wanneer?
<i>Nadere analyse van de niet beheerste doelen meten en meetkunde van de vorige periode. Dit naast de cruciale leerdoelen leggen.</i>	<i>Sanne</i>	<i>voor 2 maart</i>
<i>Vorbereiden van lessen meten en meetkunde met grote nadruk op het doen. Hierbij ook voorinstructies inplannen, ruimte houden voor verlengde instructies en inplannen herhalingsmomenten.</i>	<i>Bram, Sanne</i>	<i>paralleloverleg: 15 maart</i>
<i>Geven van de lessen inclusief formatieve evaluatie tijdens en na afloop van elke les, week en maand.</i>	<i>Bram, Sanne</i>	<i>15 maart - 16 juni</i>
<i>Evalueren van proces en product</i>	<i>Bram, Sanne</i>	<i>paralleloverleg: 16 juni</i>

februari 2025, Drs. Martin Ooijevaar, directeur onderwijs

(Leerlinggerichte) doelen Op 26 juni beheerst Kick de doelen verhoudingen (zie doelenoverzicht) eind groep 6.		
Evaluatie: Eindevaluatie 26 juni. Tussenevaluatie na 2 rekenblokken		
(Leraar)acties	Wie?	Wanneer?
Diagnostisch gesprek rondom verhoudingen met Kick (breuken benoemen en vergelijken deel van geheel berekenen, relatie breuken en verhoudingen)	Rekenexpert	3 maart
Plan maken om hiaten bij te werken met tussenevaluaties (koppeling met groepsaanbod blijven maken)	Rekenexpert Sanne	10 maart
Plan bespreken met Kick	Sanne	14 maart
Werken aan plan en bijstellen n.a.v. tussenevaluatie	Sanne	14 maart - 26 juni
Eindevaluatie	Sanne Rekenexpert	26 juni